2010

NATUR-ARRANGEMENTER

Naturvejleder og Grøn Guide i Frederikshavn Kommune

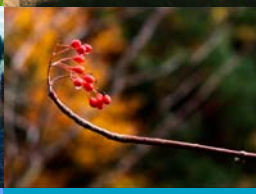

PARK & VEJ FORSYNINGEN
FREDERIKSHAVN

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Forord: Natur og sundhed

Det er med stor fornøjelse, at Park & Vejforsyningen igen i år kan præsentere en symfoni af naturaktiviteter og arrangementer som et attraktivt tilbud til Frederikshavn Kommunes borgere. Naturvejledningen er din adgang til aktiviteter og naturoplevelser, som skaber sundhed og trivsel for dig.

Naturvejledningen prioriterer i 2010 i særlig grad at sætte rammerne for en positiv indgang til motion og sundhed i naturen. Formålet med arrangementerne er at sikre og videreudvikle naturvejledningen som en positiv øjenåbner og inspirationskilde for borgerne. Naturområderne i Frederikshavn Kommune skal fortsat være en af de vigtige forudsætninger for bevaring og forbedring af vores borgeres friluftsliv, rekreative oplevelser, sundhed og trivsel.

Du er derfor hermed inviteret til en række naturture, hvor du i praksis kan opleve, hvordan en rask tur i naturen kan give dig ny inspiration, fornyet energi, ja ligefrem livsglæde! Giv dig selv den oplevelse at mærke, hvordan motion, sundhed og trivsel følger i kølvandet af dette katalog fyldt med gode naturoplevelser og historier fra vores naturvejleder.

Tag ud i naturens store motionscenter, det er lige uden for din hoveddør. Vi glæder os til at byde dig velkommen!

Birthe Dilling Berg
Afdelingsleder

Bo Storm
Naturvejleder

Hanne Lauritsen
Grøn guide

Opsætning: Park & Vejforsyningen I **Tryk:** ABC print I **Oplag:** 3000 eks.
Forsidefotos (venstre mod højre, fra top til bund) - Fotograferne er:
Erik Christophersen, Jørgen Jensen, Jørgen Jensen, Emilie Aakerberg, Park & Vej, Gro Anita Hilton, Lone Kjølby, Linda Mølgaard, Park & Vej, Jørgen Jensen, Park & Vej, Carl Mortensen, Carsten Thomasen, Svend Erik Frandsen.
Bagsidefotos: Park & Vej (øvest), Jørgen Jensen (nederst).

Indholdsfortegnelse

Forord: Natur og sundhed 2

Arrangementer i 2010 4

Faciliteter i det grønne 24
Naturen på nettet 25
Om Park & Vejforsyningen 26
Naturvejleder & Grøn Guide 27

Find vej...

Du kan finde alle mødesteder og beskrivelser af naturarrangementerne på Google Maps. Besøg: **www.forsyningen.dk** - og vælg Park & Vej.

Du kan også søge på arrangementets titel på: **maps.google.dk**

Nyhedsbrev

Du kan holde dig opdateret om kommende naturarrangementer ved at tilmelde dig Park & Vejforsyningens elektroniske nyhedsbrev, som udkommer ca. 1 gang om måneden.

Besøg: **www.forsyningen.dk** > Park & Vej > Nyhedsbreve

Elling Å. (Foto: Hans Christensen)

Arrangementer i 2010

Aftenfugletur ved Stensnæs

Tidspunkt: 8/4, kl. 19.00 | **Varighed:** ca. 2,5 t.
Sted: Fuglereservatet ved Stensnæs
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Ornitolog Kurt Rasmussen

Fuglereservatet ved Stensnæs rummer mange oplevelser hele året rundt, men specielt i foråret og efteråret, når trækfuglene tager nordpå eller kommer tilbage fra ynglestederne i den nordlige del af Skandinavien. På denne tur vil vi gå ud i reservatet og se på fuglene. Er vi heldige, træffer vi mosehornuglen, som ofte ses herude. Husk praktisk fodtøj, kikkert og evt. kaffe.

Morgenstemning ved Stensnæs.
Foto: Kurt Rasmussen

Praktisk information: du finder reservatet ved at følge grusvejen i krydset Nordsøvej/Engvej tæt på Lyngså. Se efter ugleskiltet.

Oldtidstur

Tidspunkt: 10/4, kl. 10.00 | **Varighed:** ca. 5 t.
Sted: Forsyningen, Knivholtvej 15, 9900 Frederikshavn
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Vi har i Frederikshavn Kommune en masse gravhøje og fortidsminder, som ligger som perler på en snor rundt i hele kommunen. Mange af dem ligger i naturskønne områder, og mange har hver deres specielle historie. Ved Try ligger f.eks. Danmarks største langdysse "Rampen". På denne tur, som foregår med bus, skal vi også forbi gravhøjene ved Faurholt, hvor Vendsyssel Historiske Museum er ved at grave. En spændende dag, som bringer os rundt i et historisk landskab.

Praktiske oplysninger: Du skal medbringe madpakke og drikkevarer til hele dagen. Vi holder en pause og spiser vores medbragte mad på et godt sted. Husk praktisk tøj og fodtøj til en dag i naturen.

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 9845 6000.

Pris: 50,- pr. person.

Affaldsindsamling

Tidspunkt: 18/4, kl. 14.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: Forsyningen, Knivholtvej 15, 9900 Frederikshavn

Danmarks Naturfredningsforening har hvert år en landsdækkende dag, hvor der bliver samlet affald i naturen. Park & Vejforsyningen støtter op om denne dag. Der bliver mødested i Frederikshavn, hvorfra vi vil sende folk ud. Der er sække, poser, handsker og snappere til rådighed. Det indsamlede affald sørger Park & Vejforsyningen for at hente og bortskaffe. Vi er også vært ved en forfriskning undervejs.

Har nogen ude i lokalsamfundene lyst til at få ryddet op i deres område, er I meget velkomne til at henvende jer. Vi hjælper gerne med organisering af udstyr og afhentning af affald. Se mere i dagspressen eller på www.forsyningen.dk i tiden op til.

Henvendelse til Hanne Lauritsen på tlf. 9845 6323 eller e-mail hlau@frederikshavn.dk

Hundetur

Tidspunkt: 20/4, kl. 18.30 | **Varighed:** 2,5 t.
Sted: Bannerslund Skov, Strandbyvej, 6 km N for Frederikshavn
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og hundekonsulent Helle Frandsen DCH

I Frederikshavn Kommune har vi en dejlig og meget populær hundeskov ved Elling nord for Frederikshavn. Men hvad er godt for hunden? Hvad må man som hundeejer med sin hund i naturen? Hvordan kan man træne sin hund, og hvad gør man, når man møder en stor og aggresiv hund og selv har en mindre hund?

Disse spørgsmål og andre vil vi snakke om på turen, og der vil blive givet eksempler på hundetræning af labradoren Jack og broholmeren Tjalfe. Tag din hund med og få begge en god aften. Efter turen er der uddeling af gratis foderprøver sponseret af KJ Dog Food.

Fisketur

Tidspunkt: 26/4, kl. 18.00 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Vangen Transportcenter v. Cafeteriet, 9900 Frederikshavn
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

I Frederikshavn Kommune har vi over 86 km kyststrækning. Det byder på en masse fiskemuligheder, som alle måske ikke kender i fuld udstrækning. Derfor vil vi på denne tur ud og se, om vi kan fange nogle havørreder, som kysten syd for Frederikshavn er rig på. Der vil være et begrænset antal stænger og waders til udlån. Husk det gyldige fisketegn (kan købes på www.fisketegn.dk).

Arrangementet er lavet i samarbejde med Frederikshavn og Omegns Lystfiskerforening og J.C. Fiskegrej og Fritid i Sæby.

Løbetur i naturen

Tidspunkt: 4/5, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 1,5 t.
Sted: P-pladsen (Vrangbækvej), Bangsbo Museum i Frederikshavn
Turleder: Landskabsarkitekt Claus Riber Knudsen

Vi mødes på P-pladsen ved Bangsbo Museum og snakker lidt om ruten, som foregår i kuperet terræn. Undervejs på turen kommer vi forbi gode naturoplevelser, som sagtens kan kombineres med løb. Regler for færdsel i naturen vil blive gennemgået på ruten. Ruten er på 10 km og foregår i roligt tempo (ca. 10 km i timen) med 2-3 stop undervejs. På turen uddeles gratis vandflasker fra Vandforsyningen.

Åbent Hus i Gartneriet

Tidspunkt: 9/5, kl. 13.00 – 16.00
Sted: Gartneriet, Brønderslevvej 20, 9900 Frederikshavn

Park & Vejforsyningen inviterer hvert år borgerne i Gartneriet. Her produceres blandt meget andet de smukke forårs- og sommerblomster, som udsmykker hele kommunen.

Sommersæsonen står for døren, og det betyder, at det bugner med blomstrende kummer og aktivitet i Gartneriet. På dagen vil der være rig lejlighed til at se faciliteterne. Tag en snak med medarbejderne om alle de grønne glæder og få dig en hyggelig, og ikke mindst lærerig, oplevelse.

Aftentur ved Donbæk

Tidspunkt: 11/5, kl. 19.00 | **Varighed:** 2,5 t.
Sted: P-pladsen (Vrangbækvej), Bangsbo Museum i Frederikshavn
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og arkivar Erik Christensen

Naturen i maj står for mange som den kønneste tid på året. Bøgen springer ud, naturens vilde buske blomstrer, og der er fuglesang over alt. På denne aftentur vil vi ud og se de genfundne jernalderhøje ved Donbæk. Hvad gemmer sig i højene, og hvad fandt man, da man åbnede dem under udgravningerne? Måske hører vi også gøgen og ser råbukken på markerne, her lige inden bukkejagten går ind. Kom og få en dejlig rundtur i Vrangbæk Ådal.

Gravhøjene ved Donbæk blev udgravet i årene 1907-09. Foto: Bangsbo Museum

Skagen Fuglefestival

Tidspunkt: 13/5 – 16/5 (Kristi Himmelfart)
Sted: Skagen – læs mere på www.sff.dofnord.dk

Silkehale

I 2010 afholder Ornitologisk Forening Skagen en Fuglefestival. Festivalen åbner torsdag den 13/5 kl. 12 med en ceremoni ved det Hvide Fyr nord for byen. Der vil i dagene være mulighed for at komme på fugleture, besøge naturhistorisk museum, se på rovfugletrækket over Flagbakken og deltage i observation af havfugletrækket i de tidligere morgentimer. Alt ifølge med kyndige ornitologer, der fortæller om fuglene.

Skagen er et af Europas vigtigste trækfugleområder, hvor en stor del af fugletrækket mellem den nordlige og sydlige halvkugle passerer. Afhængig af vejrsituationen vil der være store muligheder for at se rovfugle, småfugle og havfugle på tæt hold og samtidig få viden om fuglene fra de erfarne ornitologer.

Festivalen er åben (informationscentret i det hvide fyr) hver dag fra kl. 10 – 16, søndag dog kun til kl. 14.

Vandretur i Katsig

Tidspunkt: 27/5, kl. 19.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: P-pladsen i Katsig Bakker, 10 km vest for Frederikshavn
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

I Katsig Bakker finder vi de højeste punkter i Frederikshavn Kommune og en fantastisk natur med mange historier. I øjeblikket er Park og Vejforsyningen ved at lave naturpleje i lyngbakkerne, og vi er ved at omdanne skoven til mere naturnær skovdrift. Biodiversitet og flersidighed er nogle af nøgleordene i den nye skovpolitik for de kommunale skove, som vi her i bakkerne vil se flere eksempler på. På turen vil vi også gå lidt væk fra stierne og se en anden side af skoven.

Fuglenes Dag i Vrangbæk Ådal

Tidspunkt: 30/5, kl. 07.00 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: P-pladsen (Vrangbækvej), Bangsbo Museum i Frederikshavn
Turleder: Kurt Rasmussen, DOF

Turen går gennem dyreparken, videre ud af Vrangbækvej og op til Fugletårnet ved Søndre Donbæk. Efter en pause går vi videre ned gennem Vandværksskoven og via Frederikshavn Rideskole tilbage til P-pladsen. På turen vil Kurt Rasmussen fortælle om fuglene og især de mange morgenstemmer, som høres både i det åbne land og i skoven. Rigtig god tur til at få lært lidt mere om fuglenes sang. Medbring selv kaffe/te og en bid brød til pausen.

Vandretur ved Albæk Bakker

Tidspunkt: 1/6, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 3,5 t.
Sted: Albæk Kirke, Donstedvej 79, 9330 Dronningslund
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Hanne Mie Thomsen DN

Albæk bakker syd for Sæby er en spændende og ukendt lokalitet for rigtig mange. Det er en gammel bakkeø, som i stenalderhavet ragede op over det dengang store hav. På denne tur skal vi bl.a. se på gravhøje, oltidsagre og gamle veje i området. Turen er på 9 km og kræver, at du er rimeligt gående. Er vejret godt, vil du få en masse gode oplevelser med hjem. Vi holder en pause, hvor vi får en kop styrkende te, som den måske blev drukket i oldtiden.

Nationalpark Skagen Odde

Tidspunkt: 3/6, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Forsyningen, Knivholtvej 15, 9900 Frederikshavn
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Landskabsarkitekt Claus Riber Knudsen

I bus vil vi køre til forskellige steder på Skagen Odde for at høre om arbejdet med at undersøge muligheden for at lave en Nationalpark på Skagen Odde. Geologisk set er Skagen Odde et nyt landområde, ikke mere end 10.000 år, med en fantastisk natur som byder på Europas største lokaliteter af bl.a rimmer og dopper og ikke mindst Europas største vandreklit - Råbjerg Mile. På turen vil vi gøre nogle stop og se flere spændende lokaliteter.

Turen er gratis, men kræver tilmelding på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000 - der er maks. 50 pladser. Bemærk: der er opsamling i Jerup kl. 18.45.

Foto: Jørgen Jensen

Blomsterfestival i Bangsbo

Tidspunkt: 5/6 – 6/6, kl. 11.00 – 17.00
Sted: Bangsbo Botaniske Have, 9900 Frederikshavn

Park & Vejforsyningen deltager igen i år i Blomsterfestivallen i Bangsbo. Kom og få en snak med gartnerne om de smukke blomster og planter, der pryder vores kommune hele sommerhalvåret.

Se mere på: www.blomsterfestival.frederikshavn.dk

Sang i naturen med Tina Siel

Tidspunkt: 10/6, kl. 19.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Mødested: Knivholt Hovedgård, Hjørringvej 180 i Frederikshavn
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og sangerinde Tina Siel

Naturen om sommeren, de lysegrønne skove og duftene i den gamle Knivholt Skov er rammerne om en meget anderledes aften i selskab med sangerinden Tina Siel. Denne aften vil vi gå på den renoverede Knivholtsti og på forskellige steder synge nogle af de gode danske sange. Vi mødes på Knivholts gårdsplads.

På turen kommer vi bl.a. igennem Teglværksskoven, hvor vi måske er heldige at se grævlingen, som holder til her. Der bliver også mulighed for at se den nye Naturskole på Knivholt. Tag kaffe med, da vi holder en pause, hvor vi kan sidde og nyde naturen sammen. Der er ingen tilmelding, du skal bare møde op.

Bjesktur på cykel

Tidspunkt: 15/6, kl. 18.00 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Nellemanns have, Langtvedvej 25, 9300 Sæby
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Med udgangspunkt i Nellemanns Have vil vi cykle en tur i landskabet og samle ind til bjesk, som var noget af det første vi danskere brugte brændevinen til. Livets vand krydret med naturens magi fra blomsterne gav styrke og velvære til den dengang fattige befolkning. Arrangementet er gratis og åbent for alle uden tilmelding.

Der er dog mulighed for at tilmelde sig en let spisning efter cykeltur og rundvisning, lavet af Restaurant Frank's i Sæby.
Pris: 150,-. Menuen vil være nye kartofler og stegt sild, naturligvis serveret med bjesk. Tilmelding på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000 senest 14/6.

Arrangementet er lavet i samarbejde med foreningen Nellemanns Haves Venner.

Vilde Blomsters Dag

Tidspunkt: 20/6, kl. 10.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: Naturbruget Vasen, Vasenvej 72 i Kvissel
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Botaniker Maren Andersen

De Vilde Blomsters Dag afholdes hvert år forskellige steder i Danmark. Det er en chance for at se vores flotte flora på de naturlige voksesteder og få indtryk af de problemer, den vilde flora har: tilgroning af ådale, manglende naturpleje, slåning af vejrabatter og meget mere. I dag har vi glemt, at den vilde flora i gamle dage har været brugt til medicin. Det kan den også sagtens i dag. Turen går rundt i den smukke ådal ved Naturbruget Vasen.

Foto: Lone Kjølby

Blå Flag-arrangement på Frederikshavn Marina

Tidspunkt: 30/6, kl. 13.00 – 16.00
Sted: Frederikshavn Marina, 9900 Frederikshavn.

Tag børnene med til en hyggelig eftermiddag og prøv noget nyt. Under kyndig vejledning kan børn prøve en optimistjolle eller en børnekajak. Husk gummistøvler, regntøj og badetøj! Desuden vil der være levende fisk i et bassin på kajen og mulighed for selv at gå på opdagelse med fiskenet og spand (kan lånes på stedet).

Restaurant Katfizk deltager også med en smagsoplevelse. Andre aktiviteter vil blive stablet på benene afhængig af vind og vejr. Arrangeret i samarbejde med Ungdomsafdelingen i Frederikshavn sejlklub, Fritidsfiskerne på Frederikshavn Marina og restaurant Katfizk.

Bemærk! Vi påtager os intet ansvar for børns sikkerhed i forbindelse med færdsel på området. Mindre børn skal have en voksen med. Der er mulighed for lån af redningsveste, men tag gerne egen redningsvest med.

Yderligere information: Grøn Guide Hanne Lauritsen, tlf. 98456323 eller Sejlklubben v. Steen Heftholm tlf. 29486105

Hestevognstur til Gårdbogård

Tidspunkt: 12/7, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 3 timer.
Sted: Ålbæk Station, Stationsvej 19, 9982 Ålbæk
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Herregården Gårdbogård ligger smukt ved kanten af den udtørrede Gårdbo Sø. Den rummer en spændende historie, som vi skal ud og høre om. I hestevogne vil vi fra Ålbæk station køre ind til gården, se den og høre dens historie. Derefter kører vi ud i det, der engang var en sø, og hører om områdets natur og dyreliv. En rejse i historiens fodspor.

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000 senest d. 9/7.

Pris: 225,- inkl. aftenskaffe. Husk regntøj i tilfælde af regnvejr

Bjesktur ved Vasen

Tidspunkt: 13/7, kl. 13.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: Naturbruget Vasen, Vasenvej 72 ved Kvissel
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Pia Amtoft fra Vasen

Naturbruget Vasen ligger smukt i Skærum Ådal med naturen rundt omkring sig. Vi går ud og samler bær og blomster til bjesk, og samtidig får vi en smagsprøve på nogle af de bjeske, der findes og kan laves på bær. Vi vil også få lidt af historien om, hvorfor bjesken kom til Danmark. Turen slutter med kaffe i Vasens nye cafe.

Foto: Jørgen Larsen

Pris: kr. 50,- (tilmelding ikke påkrævet, betaling sker på dagen)

Jerup Hede (foto: Helle Hornshøj)

Hestevognstur til Jerup Hede

Tidspunkt: 14/7, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Ålbæk Station, Stationsvej 19, 9982 Ålbæk
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

I hestevogn vil vi på denne tur begive os til området syd for Jennet Egekrat, og tage en tur rundt i naturen og bl.a. køre ind i rimmer og dopper landskabet ved Statsfængslet på Kragskovhede. Rimmer og dopper er en meget karakteristisk naturtype her på Skagen Odde, og naturen er meget anderledes end andre steder i landet. Måske ser vi tranerne der yngler herude, og kronvildtet som efterhånden er meget udbredt på egnen. Husk regntøj i tilfælde af regnvejr.

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000 senest den 13/7.

Pris: kr. 225,- inkl. aftenskaffe.

Bjesktur ved Vasen (II)

Tidspunkt: 15/7, kl. 13.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: Naturbruget Vasen, Vasenvej 72 ved Kvissel
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Pia Amtoft fra Vasen

Naturbruget Vasen ligger smukt i Skærum Ådal med naturen rundt omkring sig. Vi går ud og samler bær og blomster til bjesk, og samtidig får vi en smagsprøve på nogle af de bjeske, der findes og kan laves på bær. Vi vil også få lidt at historien om, hvorfor bjesken kom til Danmark. Turen slutter med kaffe i Vasens nye cafe.

Pris: kr. 50,- (tilmelding ikke påkrævet, betaling sker på dagen)

Hestevognstur fra Skiveren Camping

Tidspunkt: 15/7, kl.18.30 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Skiveren Camping, Niels Skiverens Vej 5-7, 9982 Ålbæk
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Naturen ved Skiveren er fantastisk, storslået og på mange måder meget karakteristisk for den nordlige del af Skagen Odde. Vi vil på turen køre mod Råbjerg Kirke og se og høre historien om sandflugtens betydning for både egnen og hele Danmark. Vi kører ind til Råbjerg Stene, hvor vi drikker kaffe, inden vi sætter kursen tilbage til Skiveren Camping. Husk regntøj i tilfælde af dårligt vejr.

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000.

Pris: kr. 225,- inkl. aftenskaffe.

Blå Flag-arrangement: Fisk og krabber på Sæby Havn

Tidspunkt: 5/8, kl. 13.00 – 16.00
Mødested: Sæby Havn

Tag familien med til en hyggelig eftermiddag på Sæby Havn. Her er mange muligheder og dejlige omgivelser. På kajen, samt i og ved vandet, vil der være forskellige aktiviteter for børn. Aktiviteterne kan være afhængige af vejret. Du kan låne net og spande, så du selv kan fange krabber, rejer og småfisk. Du kan også låne en kikkert, så du kan undersøge livet på det lave vand.

Bemærk! Vi påtager os intet ansvar for børns sikkerhed i forbindelse med færdsel på området. Mindre børn skal have en voksen med.

Blå Flag-arrangement på Rønnerhavnen

Tidspunkt: 7/8, tidsrum annonceres senere
Sted: Rønnerhavnen i Frederikshavn

I forbindelse med det årlige loppemarked ved legepladsen på Rønnerhavnen, laver vi et Blå Flag arrangement. Alt efter vejret vil der blive forskellige aktiviteter med fisk, spande og net. Find os på kajen og tag ungerne med til en dag, hvor de bliver klogere på livet i vandet. Se yderligere i dagspressen i tiden op til arrangementet.

Hestevognstur i Kragskovhede og Råbjerg Mose

Tidspunkt: 10/8, kl. 18.00 | **Varighed:** ca. 4 t.
Sted: P-pladsen i Jerup by ved rundkørslen
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Viceinspektør på Kragskovhede Betty Steglich Petersen.

Kragskovhede og Råbjerg Mose er fantastiske naturområder, som normalt ikke er tilgængelige for offentligheden, da store dele tilhører Statsfængslet Kragskovhede. På denne tur vil vi opleve området ved at bevæge os rundt i hestevogne. Historien om fængslet er også en spændende historie, som vi på turen vil høre mere om. Måske ser vi kronvildtet eller tranerne, som igen er begyndt at yngle i de utilgængelige områder. Undervejs holder vi en pause og får serveret en god og kraftig suppe med kød fra Kronvildt. Husk regntøj i tilfælde af regnvejr.

Der er bindende tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000.

Pris: kr. 275,- inkl. al forplejning.

Oplevelsestur i mørke med overnatning

Tidspunkt: 13/8, kl. 16.30 – 14/8, kl. ca. 10.00
Mødested: Ved toiletbygningen i Professorens Plantage, Solsbækvej syd for Sæby
Turledere: Grøn Guide Hanne Lauritsen og Naturvejleder Bo Storm

Vi skal opleve naturen på en anden måde, end vi plejer. Vi skal ud i mørket og høre om de nataktive dyr. Måske ser vi ugler eller hjortevildt. Overnatningen foregår i Professorens Plantage syd for Sæby. Her er bygget et nyt shelter i 4 meters højde med udsigt over havet. Her er mulighed for at sove enten i shelteret, i hængekøjer under eller i telt, alt efter hvor mange vi bliver. Vi laver mad i fællesskab på bål. Det kan være hjortebøffer og andet godt med lidt vin til.

Vi går en tur i mørket og oplever mørkets hemmeligheder. Når vi kommer tilbage, skal vi have en kop kakao, hvorefter vi går til ro nogle timer. For de morgenfriske er der mulighed for at se naturen vågne. Vi kan fra shelteret se ud over havet, hvor solen står op. Når vi kommer tilbage, får vi morgenmad og rydder op, hvorefter turen er slut.

Praktiske oplysninger: Medbring sovepose, liggeunderlag, toiletpapir og toiletsager samt praktisk tøj efter vejret. Efter tilmeldingsfristen modtager du et brev med flere praktiske oplysninger.

Yderligere oplysninger hos Hanne Lauritsen på tlf. 98456323

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000 senest 9/8.

Pris: 100 kr. pr. voksen, 50 kr. pr. barn inkl. al forplejning.

Hammerværket ved Sæsing Bæk

Tidspunkt: 17/8, kl. 18.00 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Stenskrogvej 114, Sæsing, 9830 Tårs
Turledere: Nicolai Jørgensen og Jørn Mikkelsen fra Voer Å Sportsfiskerforening, miljøtekniker Allan D. Jensen og Naturvejleder Bo Storm fra Frederikshavn kommune

Ved Sæsing Bæk lå der engang et hammerværk, som blev brugt til fremstilling af landbrugsredskaber i tiden efter 1891. Energien kom fra den nærliggende bæk, som blev spærret og en mølledam blev etableret. I 2009 blev den gamle spærring fjernet for at sikre fiskenes opgang i åen, et flot arbejde som vil betyde rigtig meget for livet i åen.

Nu mangler der at blive etableret et stryg, så fiskene kan gyde i området. Netop denne aften vil Voer Å Sportsfiskerforening og Frederikshavn Kommune arbejde med at lave et stryg et stykke længere oppe af bækken. Samtidig vil der blive lejlighed til at se, hvordan man ved hjælp af elbefiskning undersøger bestanden af fisk i åen.

Det er en aften, hvor man kan komme og se (og evt. deltage i) arbejdet og få en fortælling om hammerværket. Til dem der hjælper, serveres en lille anretning efter arbejdet.

Praktiske oplysninger: Medbring vandtæt fodtøj/gummistøvler.

Det ny-etablerede forløb efter at det gamle hammerværk og mølledammen blev fjernet i 2009.

Kanotur på Voer Å

Tidspunkt: 21/8, kl. 11.00 | **Varighed:** ca. 5 t.
Mødested: Trekanten i Præstbro, ved byskiltet i vestlige ende af Hovedgaden
Turleder: Grøn Guide Hanne Lauritsen og Naturvejleder Bo Storm

Oplev Voer Å fra vandsiden på en kanotur, der sagtens kan klares af familier eller nybegyndere. Vi starter i Præstbro og padler stille og roligt ned gennem det flotte ålandskab. I vil blive introduceret til teknikker, der gør det lettere at styre kanoen. Vi holder små pauser undervejs. Vi padler gennem Voerså og helt ud til havnen, hvor vi langs engarealerne kan se mange spændende fugle.

Medbring madkurv, drikkelse og praktisk tøj alt efter vejret. Tag også gerne skiftetøj med i tilfælde af vandgang. Vi har sække til at pakke det tørt. Ved ankomsten til Voerså serveres en kop kaffe/kakao og kage ved bålet.

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000.

Pris: 100,-. pr. kano/familie.

Flagermus i Bangsbo

Tidspunkt: 24/8, kl. 20.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: P-pladsen (Vrangbækvej), Bangsbo Museum i Frederikshavn
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Flagermus er en fascinerende gruppe af dyr, som omfatter 1/5 af alle pattedyr i hele verden. Der findes omkring 1000 arter i alt, og herhjemme har vi 13 arter. Disse fantastiske dyr skal vi prøve at komme nærmere ind på, og måske både se med vores egne øjne og høre i en Bat-detektor.

Flagermus bliver ofte forbundet med overtro og mystik, og hvem har ikke hørt om Dracula, som sugede blod fra mennesker? Hvem ved, måske findes han? Kom med på en anderledes tur i skumringen og få lidt mere kendskab til disse dyr.

Råbjerg Mose

Tidspunkt: 26/8, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: P-pladsen, hjørnet af Jennetvej og Gårdbovej syd for Ålbæk.
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Vildtkonsulent Peter Have

Råbjerg Mose er hjemsted flere meget sjældne planter og har en fantastisk natur, som mange ikke kender. Mosens historie og biologi gør stedet til en stor oplevelse og noget af det nærmeste, vi kommer en vildmark i Vendsyssel.

Foto: Jens Ole Sørensen

Vi vil på denne spadseretur få et indblik i mosens plante- og dyreliv og høre historien bag denne fantastiske naturperle. Måske er vi heldige at se Traner og Kronvildt. Vi vil prøve at krydse mosen og får samtidig en historie om Lygtemanden og de andre væsener, som findes i mosen.

Praktiske oplysninger: Husk praktisk fodtøj. Turen er ikke egnet for gangbesværede.

Nordsøstien

Tidspunkt: 4/9, kl. 10.00 | **Varighed:** ca. 5 t.
Sted: P-pladsen på Østkystvejen mellem nr. 415 og 416
Turledere: Naturvejleder Bo Storm, Fodslaw i Frederikshavn samt arkivar Erik Christensen

Nordsøstien løber hele vejen langs kysten her i kommunen, og byder på et utal af historier og naturoplevelser. Vi skal gå den del af turen, der starter fra kommunegrænsen i syd til Sæby (ca. 20 km.) Langs ruten vil vi snakke om Nordsøstien og de lokale forhold, samt ikke mindst se og opleve den flotte natur. Da det er en lang tur, holder vi en pause midtvejs, hvor man kan spise sin medbragte mad. Der bliver udleveret et diplom og en drikkedunk, sponseret af Vandforsyningen til alle deltagere.

Praktiske oplysninger: der vil være buskørsel tilbage til udgangspunktet. Tilmelding til buskørslen foregår på dagen til turleder.

Købstrup Skov

Tidspunkt: 9/9, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: Købstrup Skov på Købstrupvej i Frederikshavn
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Købstrup er en af de mindre kommunale skove og sikkert ukendt for rigtig mange. Selvom den ikke er stor, rummer den rigtig mange oplevelser, som vi på denne tur vil ud og kigge på.

Park og Vejforsyningen har også lavet en ny sti, som vi vil indvie på denne dag. I skoven findes rigtig mange fugle, og flagermus opleves ofte her. På turen vil vi besøge en af de tyske bunkers, hvor flagermusen overvintrer.

Praktiske oplysninger: Da vi skal gå rundt i skoven, vil det være godt med praktisk fodtøj. Turen er ikke egnet for gangbesværede.

Svampelørdag

Tidspunkt: 11/9, kl. 09.00 – ca. 18.00
Sted: P-pladsen ved Knivholt Hovedgård, Hjørringvej 180, 9900, Frederikshavn
Turledere: Naturvejleder Bo Storm, Anne Grethe Eriksen og Henning Christensen fra Svampeforeningen

Det at komme ud i naturen og kombinere en gåtur med samling af svampe, og bagefter komme hjem og bruge dem i madlavningen, er både fornøjeligt og spændende. Men hvad hedder alle disse svampe? Hvilke kan man spise? Og hvordan tilbereder man dem? Nogle af disse spørgsmål vil vi komme igennem på denne dag. Vi samler hele dagen og afslutter med, at restauratør Frank Størup fra Restaurant Frank's i Sæby kommer og laver mad sammen med os. Dagen er tilrettelagt sådan, at både nye og mere erfarne svampesamlere kan være med. Da indsamling af svampe er afhængig af vejret, starter dagen med fælles morgenkaffe, hvorefter vi sammen kører ud i naturen.

Der er bindende tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000.

Pris: kr. 225,- inkl. mad og drikke.

Løbetur i naturen

Tidspunkt: 14/9, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 1,5 t.
Sted: P-pladsen på Råbjergvej, ca. 200 m vest for Bunken Strand
Turleder: Landskabsarkitekt Claus Riber Knudsen

I området ved Ålbæk findes der flere vandboringer, som forsyner kommunen med drikkevand. På denne løbetur, der foregår i jævnt terræn, vil vi komme ind på vand og problemer med rent vand. Vi vil også få en snak om adgangsforhold i naturen. Turen er på 10 km, og vi løber ca. 10 km i timen. Der vil være 2 til 3 stop undervejs. På turen udleveres gratis drikkedunke sponseret af Vandforsyningen.

Fisketur ved Lyngså

Tidspunkt: 16/9, klokken 18.00 | **Varighed:** ca. 3 t.
Sted: Lyngså Strand, P-pladsen ved Sønderklitvej
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Ved Lyngså strand findes noget af Danmarks bedste strand til fangst af fladfisk. Her på stranden vil vi prøve at se de forskellige teknikker, du kan bruge. Der vil være stænger, så du kan prøve det. Vi skal bl.a. prøve Surfcasting-stænger, som er meget lange, men du kan sagtens bruge en almindelig fiskestang.

Praktiske oplysninger: husk lovpligtigt fisketegn, se mere www.fisketegn.dk. Arrangementet er lavet i samarbejde med Frederikshavn og Omegns Lystfiskerforening og J.C. Fiskegrej og Fritid i Sæby

Hjortetur i Bangsbo

Tidspunkt: 21/9, klokken 18.30 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: P-Pladsen ved Bangsbo Museum i Frederikshavn.
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Foto: Helle Hornshøj

Efterår er brunsttid for hjortene i Bangsbo Dyrehave. Det skaber en helt særlig stemning, da hjortenes brøl ofte høres i skoven. Det er altid en stor oplevelse både at se og høre. Bangsbo Dyrehave rummer en bestand på ca. 30 dåhjorte og 30 kronhjorte. Disse flotte dyr vil vi prøve at komme på tæt hold af i skumringen, da dyrene er mest aktive på det tidspunkt. Vi vil gå rundt i Dyrehaven og undervejs holde en pause, hvor vi får serveret bålkaffe.

Vildtaften på Sæbygård

Tidspunkt: 24/9, kl. 18.30 | **Varighed:** ca. 4,5 t.
Sted: Sæbygård Slot, Sæbygårdvej 49, 9300, Sæby.
Arrangør: Sæbygårds Venner og Naturvejleder Bo Storm

I middelalderen gik man på jagt som i dag. Man skød om efteråret det, man skulle bruge hele vinteren, og for kongerne var det en mulighed for at komme rundt i landet. Store mængder vildt blev nedlagt, men forbruget var også stort.

Om aftenen blev der afholdt fester til ære for jagtherren, og det er det vi på denne meget anderledes aften, vil prøve at efterligne. Spisning uden gaffel og med skylleskåle er noget af det, der skal prøves. Jagthistorier og middelaldermusik med store jagthorn vil lyde i borggården, hvor der er bål og bagefter i Riddersalen, hvor vi skal spise en flot jagtmiddag som i middelalderen.

Tilmelding på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000 - der er kun plads til 80 personer, så hurtig tilmelding anbefales.

Pris: 449,- ekskl. drikkevarer.

Bøf, Brøl og Bordeaux

Tidspunkt: 30/9, klokken 16.30 | **Varighed:** ca. 4 t.
Sted: Skovhuset i Bangsbo Dyrehave. Se efter Ugleskiltet.
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Vi starter aftenen med kaffe i Skovhuset, hvorefter vi går i Dyrehaven og prøver at komme på nær hold af hjortene. Efterår er brunsttid for hjortene i Bangsbo Dyrehave, hvilket skaber en helt særlig stemning. Bangsbo Dyrehave rummer en bestand på ca. 30 dåhjorte og 30 kronhjorte.

Disse flotte dyr vil vi prøve at komme på tæt hold af i skumringen, da dyrene er mest aktive på det tidspunkt. Bagefter går vi tilbage til Skovhuset, hvor der er bål, og nyder en lækker Krondyrbuffet med vin afsluttende med kaffe og en cognac.

Der er tilmelding til turen på www.forsyningen.dk eller tlf. 98456000.

Pris: 350,- inkl. al forplejning.

Efterår i Bangsbo

Tidspunkt: Efterårsferien 2010, uge 42
Mødested: Bangsbo Dyrehave – nærmere information herunder.

Efterår i Bangsbo er et aktivt tilbud til børn og voksne i efterårsferien. Arrangementet strækker sig over 2 dage i uge 42, og der vil være en række gratis aktiviteter for alle. Bangsbo-området myldrer af liv og muligheder for udendørs oplevelser, og rammen kunne ikke være flottere. Efteråret sætter sit tydelige præg på Bangsbo Skovs farver, og der vil være rig mulighed for at udfordre krop og sanser.

Nærmere information (heriblandt tid, mødesteder og program) følger på www.forsyningen.dk, www.bangsbo.com og i dagspressen.

Juletur i Elling Plantage

Tidspunkt: 28/11, kl. 13.30 | **Varighed:** ca. 2 t.
Sted: Ammunitionsarsenalets p-plads i Elling på Tuenvej 120.
Turledere: Naturvejleder Bo Storm og Gartner Svend Erik Christensen

Julen nærmer sig, og vi samles i familier og nyder hyggen inden døre ved stearinlysene, som giver varme og hygge i den mørke og kolde tid. Men at komme ud og gå tur sammen, og samle til juledekorationerne er også god familiehygge, som vi vil opleve på denne tur. Vi vil finde grene, laver og mosser, som sat rigtig sammen giver en besked ude fra skoven, når den står hjemme i stuen.

På turen vil vi besøge pilegartner Svend Erik Christensen, der bor i nærheden. Han vil vise os forskellige dør-dekorationer, og hvordan man laver en flot krukkedekoration. Der vil være mulighed for at købe forskellige kirkegårdsdekorationer af Svend Erik, som selv fremstiller dem. Park & Vejforsyningen er vært ved en kop glögg undervejs.

Julemarked på Knivholt

Tidspunkt: 11 – 12/12, kl. 10.00 – 16.00
Sted: Knivholt Hovedgård, Hjørringvej 180, 9900 Frederikshavn

Naturcentret på Knivholt deltager i det årlige traditionsrige julemarked på Knivholt. I samarbejde med de grønne organisationer der holder til på Naturcentret, vil der blive arrangeret forskellige naturaktiviteter.

Se mere i dagspressen eller på www.forsyningen.dk.

Du finder os på Naturcentret, der har trappeopgang i porten ved Landbørnehaven.

Mørketur

Tidspunkt: 6/1/2011, kl. 19.00 | **Varighed:** ca. 2 t.
Mødested: Cloostårnet, Brønderslevvej 61, 9900 Frederikshavn.
Turleder: Naturvejleder Bo Storm

Når det bliver aften, og mørket sænker sig, skal vi bruge andre sanser for at orientere os. Lydene i skoven bliver mere intense, og du føler, at der hele tiden er nogen bag dig. Overtro og mystik kender vi alle til. Er der mon trolde eller andre væsener efter os? Uglerne tuder og skaber uhygge.

På denne tur vil vi prøve at afdække noget af den mystik, der hersker i mørket, og fortælle om dyrene om natten. En spændende og anderledes tur, som slutter med en kop varm kakao.

Faciliteter i det grønne

Frederikshavn Kommune har mange faciliteter rundt om i de grønne områder, som kan bruges af alle. Tilbuddene gør det nemmere at være aktiv og opholde sig i naturen.

Skovhuset i Bangsbo

Skovhuset i Bangsbo ligger smukt midt i Bangsbo Dyrehave. Stedet bruges til forskellige arrangementer med fokus på naturen og specielt hjortevildt. Der er mulighed for at booke Skovhuset med Naturvejleder. Foreninger, grupper eller lignende kan få en rundvisning i Bangsbo Dyrehave. Ring hvis I er interesserede. Kontaktinformation bagerst i folderen.

Skovlegepladsen

Skovlegepladsen ligger smukt i Bangsbo Dyrehave med udsigt over Bangsbo Å. Her kan børn lege under trækronerne, og der er mulighed for at tilberede medbragt mad i bålhytten. Der er vand ved legepladsen. Toilettet ligger ved Museet.

Madpakkerummet på Knivholt Hovedgård

Madpakkerummet på Knivholt Hovedgård indeholder gamle komfurer, hvor man kan lave mad, samt fine faciliteter til at sidde og spise eller drikke kaffe. Rummet kan ikke bookes på forhånd, men er åbent hver dag hele året.

Naturformidlingscenter på Knivholt Hovedgård

I 2009 blev et nyt Naturformidlingscenter indviet oven over madpakkerummet på Knivholt Hovedgård. Det bliver rammen om fremtidige Naturskole-aktiviteter og offentlige ture i den dejlige natur i området.

Shelters

Der findes tre shelterpladser i de kommunale skove. En ved Knivholt Hovedgård, en ved Jerup Strand og en i Professorens Plantage syd for Sæby.

Alle pladserne er frit tilgængelige med vand og offentlige toiletter i nærheden. De kan ikke bookes i forvejen.

Fugletårn

Park og Vejforsyningen har fire fugletårne i kommunen. Et ved udløbet af Elling Å, et ved Donbæk, et i Bannerslund og et i Tolshave Mose.

Hundeskoven

I Bannerslund Skov (Strandbyvej ved Frederikshavn) findes en dejlig hundeskov, hvor hunde kan boltre sig frit sammen med deres ejere. Hundeskoven byder på såvel åbne som skovbevoksede arealer. Der er en overdækket hytte og p-plads ved siden af.

Naturen på nettet

Du kan finde mange gode informationer om naturen overalt i Frederikshavn Kommune på følgende hjemmesider:

www.forsyningen.dk > Park & Vej
www.frederikshavn.dk > Borger > Park & Vej

Her kan du bl.a. finde mødesteder og beskrivelser af alle arrangementer via Google Maps, kort over kommunens skove, info om Naturvejlederen og Grøn Guides aktiviteter, finde flere links til internettet og meget mere.

Du kan se alle arrangementer på Google Maps.

Besøg vores hjemmside og find linket.

Om Park & Vejforsyningen

Park & Vejforsyningen er en del af Teknisk Forvaltning i Frederikshavn Kommune. Drift og udvikling af kommunens grønne områder og skove er blot ét af Park & Vejforsyningens ansvarsområder.

Udover at passe på de kommunalt ejede skove, åer, enge og øvrige naturområder, har vi også det overordnede ansvar for anlæg og drift af de kommunale veje og stier, renholdelse og glatførebekæmpelse (vinterberedskab) samt kontrol med gravearbejder.

I det daglige er Park & Vejforsyningen placeret sammen med Frederikshavn Forsyning A/S, som vi arbejder tæt sammen med om bl.a. koordinerende anlægs- og renoveringsopgaver rundt om i kommunen.

Kontakt

Du kan altid kontakte Park & Vejforsyningen, hvis du har spørgsmål til vores arbejde eller har brug for hjælp. Du kan også kontakte Naturvejlederen eller Grøn Guide direkte. Find kontaktinformationer på næste side.

Park & Vejforsyningen
Knivholtvej 15
9900 Frederikshavn

PARK & VEJ FORSYNINGEN FREDERIKSHAVN

Tlf.: 9845 6000
Fax: 9843 9388
E-mail: parkogvej@frederikshavn.dk
Web: www.forsyningen.dk & www.frederikshavn.dk

Naturvejleder & Grøn Guide

Har du spørgsmål om natur og miljø, eller ønsker du hjælp til et arrangement i naturen, så kontakt Naturvejleder Bo Storm eller Grøn Guide Hanne Lauritsen.

Vi er natur- og miljøformidlere i Frederikshavn Kommune, og som indbygger i kommunen kan du frit benytte dig af vores viden. Vi laver selv arrangementer, holder oplæg og deltager i ture og arrangementer for skoler, institutioner og foreninger.

Herudover hjælper vi dig, hvis du har en god idé til for eksempel et naturgenopretningsprojekt, en dag med affaldsoprydning i naturen eller lignende.

Kontakt

Naturvejleder Bo Storm

Tlf.: 9845 6322
Mobil: 2948 6001
E-mail: bost@frederikshavn.dk

Grøn Guide Hanne Lauritsen

Tlf.: 9845 6323
Mobil: 2948 6174
E-mail: hlau@frederikshavn.dk

Grøn Guide
Lokal miljøvejleder

I denne folder har vi samlet alle de kommunale arrangementer, som Naturvejleder og Grøn Guide i Frederikshavn Kommune afholder i 2010. Der er noget for enhver smag, hvad end du er til vandreture, familieaktiviteter, friluftsliv eller gastronomi.

Langt de fleste af arrangementerne er åbne for alle og deltagelse er gratis. Enkelte kræver tilmelding og betaling.

Så kom og vær med!

PARK & VEJ FORSYNINGEN
FREDERIKSHAVN